Муниципаль тур

Рус телендә гомуми белем бирү оешмаларының татар төркемнәрендә белем алучы укучылар өчен татар теленнән олимпиада биремнәре

(2017/2018 нче уку елы)

VII сыйныф

Үткәрү вакыты – 180 минут
Максималь балл -58

I. Омоним сүзләрне языгыз.

1 нче мәгънәсе	Омоним сүз	2 нче мәгънәсе
Белдерү, таныштыру өчен язылган, әйтелгән, сөйләнгән сүз, белешмә.	...	Җөмләнең баш кисәге.
Кешегә тугач та бирелә торган шәхси атама.	...	Мөстәкыйль сүз төркеме.
Берәр нәрсәне белергә теләп мөрәҗәгать итү.	...	Тыныш билгесе.
Тамак ярыларының сулыш ярдәмендә тирбәлүеннән барлыкка килә торган тавыш.	...	Сөйләмнең иң кечкенә берәмлеге.
Көч белән, көчләп тәэсир итү, мәҗбүр итү.	...	Сүздәге иҗекләрнең яки сөйләмдәге сүзләрнең берсен көчлерәк итеп әйтү.

II. Биремнәрне үтәгез.

1. *Тукта әле, әнисе көнбагыш биргән иде бит аңа, ник әле кошкайларны сыйламаска?!* (*Н. Каштанов)* җөмләсендә ирен ассимиляциясе күзәтелгән сүзне билгеләгез.

2. *Мәһабәт кәүсәсе, юан ботаклары, тирән җыерчыклы кайрысы, үзенә генә хас яфраклары имәнне башка агачлардан аерып торалар.(Ф. Ибраһимова)* җөмләсендә рәт гармониясенә буйсынмый торган сүзне табыгыз.

3. Табышмакның җавабын табып, шул сүзгә фонетик анализ ясагыз:

Бит-кулыңны югач, *Мин нәрсә булам?*

Сиңа мин кирәк. *Әйт син тизрәк.*

4. *Теңкәгә тигән уйлардан котылу өчен, ул тагын урамга чыгып китте дә Карабай белән уйный башлады. (Н. Каштанов)* җөмләсендә бирелгән фразеологик әйтелмәне табып мәгънәсен аңлатыгыз.

5. *Өченчесендә Гөлүсә тагын да җитешсез ягымны таба, сыртыңда “бөкрең бар” дип мыскыллый. (Ф. Яхин)* җөмләсендә бирелгән тартымлы исемнәрне күрсәтегез.

6. *Озынколак төнге сәяхәтеннән кайтканда, эзен югалтыр өчен, кипкән үлән сабаклары артына сикерә. (Н. Каштанов)* җөмләсеннән затланышлы фигыльне язып алыгыз.

7. *Тик малайларның болай ябырылып килүе аларны шүрләтмәде* җөмләсендә бирелгән алмашлыкларның төркемчәләрен билгеләгез.

8. *Иң элек мин үзем моны бик тели идем, шулай ук әнием дә тели иде, аннары әтием дә риза булды. (Ә. Еники)* җөмләсендә бирелгән рәвешләрне табып, төркемчәләрен билгеләгез.

9. [wакъыт], [йумарт], [къәләм], [wәгъдә], [йәш] сүзләрен хәрефләр белән языгыз.

10. Алынма сүзләрнең татарча вариантларын языгыз: *стена, гороскоп, термин, солдат, экзамен*.

III. “Егет кешегә җитмеш төрле һөнәр дә аз” мәкаленең мәгънәсен аңлатып, 12 җөмләдән торган хикәя төзеп языгыз.